

Dosarul nr. 3ra-870/23
2-21155887-01-3ra-17082023

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani (V. Ciumac)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (Gh. Mîra, I. Dutca, E. Palanciuc)

ÎNCHEIERE

15 mai 2024

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componența:

Președinte, judecător
judecători

Stela Procopciuc
Diana Stănilă
Ion Malanciuc

examinând admisibilitatea recursului depus de Avădăanii Iurie, reprezentat de avocatul Slisarenco Ion,

în cauza de contencios administrativ, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Avădăanii Iurie împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale, cu privire la obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil,

împotriva deciziei din 17 mai 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost casată integral hotărârea din 02 iunie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani și s-a emis o nouă decizie cu privire la respingerea acțiunii ca neîntemeiată,

c o n s t a t ă :

La 21 octombrie 2021, Avădăanii Iurie a depus cerere de chemare în judecată împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale, cu privire la obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil (f. d. 4-6).

În motivarea acțiunii, a indicat că la data de 17 august 2021, Avădăanii Iurie s-a adresat la Casa Teritorială de Asigurări Sociale Chișinău cu o cerere prin care a solicitat recalcularea pensiei pentru vechime în muncă în corespundere cu prevederile art. 61 din Legea asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri, la care a anexat actele solicitate, inclusiv certificatul privind solda bănească primită în ultimul an de activitate, cât și alte documente, inclusiv cel care confirmă vechimea în muncă.

La data de 26 august 2021, reclamantului i-a fost comunicată decizia nr. 91/2021/32071 din 24 august 2021, prin care i s-a refuzat recalcularea pensiei pentru vechime în muncă, cu motivația că legea nu stabilește dreptul de stabilire repetată a dreptului la pensie.

Nefiind de acord cu decizia respectivă, a depus cerere prealabilă prin care a solicitat anularea deciziei Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Chișinău nr.

91/2021/32071 din 24 august 2021 și emiterea unei noi decizii prin care să fie dispusă recalcularea pensiei pentru vechime în muncă, având ca bază plățile salariale certificate prin actele anexate la cerere și oferite de angajator, solicitantului.

Prin decizia din 22 septembrie 2021 a Casei Naționale de Asigurări Sociale, s-a respins cererea prealabilă depusă de Iurie Avădăanii.

Reclamantul a notat că decizia organului teritorial de asigurări sociale și decizia emisă în procedură prealabilă, sunt ilegale și neîntemeiate, menționând că, la data de 01 mai 2005, ca urmare a încetării raporturilor de serviciu cu Serviciul de Pază și Protecție de Stat, i s-a stabilit pensia. După stabilirea pensiei, reclamantul s-a reangajat în cadrul Serviciului de Pază și Protecție de Stat, iar la data de 11 august 2021, a încetat raporturile de serviciu, în final, fiindu-i calculată o vechime în muncă de 38 de ani 09 luni și 15 zile.

Astfel, consideră că, motivul invocat în deciziile contestate, este lipsit de fundament legal, fiind nemotivat și ilegal, iar prin operarea unui refuz în recalcularea pensiei, acestuia i s-a încălcat dreptul la recalcularea pensiei speciale. Or, a întrunit condițiile legale necesare recalculării pensiei pentru vechimea în muncă, și anume, a avut deja acumulată o vechime în muncă de 38 de ani 09 luni și 15 zile.

Reclamantul a comunicat că, ulterior, a depus o cerere la organul de asigurări sociale, solicitând recalcularea pensiei, fapt confirmat și prin decizia nr. 91/2021/32071 din 24 august 2021, însă, motivul invocat în decizia de refuz, este faptul că pensia i-a fost stabilită anterior. Or, art. 61 din Legea nr. 1544/1993, indică că, temei pentru recalcularea pensiei este anume faptul că solicitantului anterior i-a fost stabilită pensia, iar argumentul invocat nu poate servi drept temei de refuz pentru stabilirea pensiei, ci pentru recalcularea pensiei.

Totodată, s-a indicat că, în decizia emisă în procedură prealabilă, organul de asigurări sociale nu s-a axat pe chestiunea invocată în cererea prealabilă, fiind invocat un alt motiv al refuzului decât cel invocat de reclamat către organul teritorial de asigurări sociale în decizia din 24 august 2021. Astfel, la emiterea deciziei contestat, organul teritorial de asigurări sociale a invocat că refuză admiterea cererii din motiv că anterior deja i s-a stabilit pensia, deși acesta nu a solicitat stabilirea unei pensii, sau stabilirea unei altei pensii, ci a solicitat recalcularea pensiei deja stabilite.

Casa Națională de Asigurări Sociale nu s-a referit la corectitudinea sau incorectitudinea unei astfel de motivări, dar a indicat că în situația în care se află reclamantul, în general nu poate fi recalculată pensia, deoarece, ea se calculează în alte circumstanțe, sugerând o interpretare care restrânge aplicarea recalculului la pensie.

Prin urmare, reclamantul a considerat că motivele invocate în deciziile din 22 septembrie 2021 și din 24 august 2021, au un caracter nefondat și neîntemeiat, la emiterea acestor decizii nefiind luate în considerație prevederile legale, și anume, cele stabilite la art. 61 din Legea nr. 1544/1993.

A solicitat Avădăanii Iurie constatarea ilegalității și anularea deciziei Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. 91/2021/32071 din 24 august 2021, anularea deciziei emisă în procedură prealabilă din 22 septembrie 2021 și obligarea emiterii deciziei privind recalcularea pensiei, începând cu momentul încetării raporturilor de serviciu – 11 august 2021 și achitarea pensiei pentru vechimea în muncă, având la bază actele prezentate de solicitant și de instituția angajatoare a acestuia în susținerea cererii sale și calculul vechimii în muncă de 38 de ani 09 luni și 15 zile.

Prin hotărârea din 02 iunie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, s-a admis acțiunea de contencios administrativ inițiată de Avădăanii Iurie împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale, fiind anulată decizia Casei Naționale de Asigurări Sociale Centru privind respingerea cererii în stabilirea pensiei nr. 91/2021/32071 din 24 august 2021 și răspunsul Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. A-1655/21 din 22 septembrie 2021. S-a obligat Casa Națională de Asigurări Sociale să emită actul administrativ favorabil, prin care să-i stabilească, să-i recalculeze și să-i achite lui Avădăanii Iurie, începând cu 11 august 2021, pensie pentru vechime în muncă, luând în considerație adeverința eliberată de Serviciul de Protecție și Pază de Stat la 13 august 2021 (f.d. 68, 92-100).

La 16 iunie 2022, Casa Națională de Asigurări Sociale, a depus apel nemotivat, iar la 06 decembrie 2022 apel motivat, împotriva hotărârii din 02 iunie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, solicitând casarea acesteia, cu emiterea unei decizii noi privind respingerea integrală a acțiunii ca neîntemeiate.

Prin decizia din 17 mai 2023 a Curții de Apel Chișinău, a fost casată integral hotărârea din 02 iunie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani și s-a emis o nouă decizie cu privire la respingerea acțiunii ca neîntemeiată (f.d. 97, 98-109, 110-115).

Pentru a decide astfel, instanța de apel a relevat că prima instanță a interpretat eronat normele de drept material.

În susținerea concluziei enunțate, instanța de apel a reținut prevederile art. 1, art. art. 2, art. 13 lit. a), art. 48 și art. 61 din Legea asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri nr.1544-XII din 23 iunie 1993.

Raportând prevederile normelor citate la circumstanțele cauzei, instanța de apel a atestat că, din 01 mai 2005, Iurie Avădăanii este beneficiar de pensie, în conformitate cu Legea nr. 1544-XII din 23 iunie 1993.

După stabilirea pensiei, Iurie Avădăanii a fost reangajat în cadrul Serviciul de Protecție și Pază de Stat, unde a activat până la 11 august 2021. Or, adeverința nr.A-846 din 13 august 2021, eliberată de Serviciul de Protecție și Pază de Stat rezultă, indică că în data de 09 august 2021, vechimea în muncă a lui Iurie Avădăanii constituie 38 ani 09 luni și 15 zile.

Prin urmare, având în vedere cele trei temeuri/condiții de recalculare a pensiei menționate supra în coraport cu situația intimatului, instanța de apel a constatat, că Iurie Avădăanii nu se încadrează în niciuna din aceste temeuri/condiții. Or, art. 61 din Legea nr.1544-XII din 23 iunie 1993 asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri, nu prevede în niciun fel faptul, că militarii, persoanele din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne au dreptul la recalcularea pensiei în cazul, în care au fost reîncadrați în funcție și au activat în continuare în funcția deținută anterior, prin ce li s-a mărit perioada de vechime în muncă.

Totodată, instanța de apel a reținut că eliberarea lui Iurie Avădăanii din serviciu, cu ulterioara reîncadrare în funcție, nu se încadrează în prevederile art. 61 alin. (1) din Legea asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri nr.1544-XII din 23 iunie 1993, iar, actele prezentate de apelant, nu pot fi echivalate cu

ordinul referitor la persoanele din corpul de ofițeri și din corpul de comandă al organelor afacerilor interne și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri, cărora li s-a prelungit peste limita de vârstă, stabilită de legislație, termenul de aflare în serviciu militar prin contract sau în serviciu în organele afacerilor interne.

La 02 iunie 2023, prin intermediul poștei electronice, Avădăanii Iurie, reprezentat de avocatul Slisarenco Ion, a depus recurs împotriva deciziei din 17 mai 2023 a Curții de Apel Chișinău, iar la 16 august 2023, a prezentat motivarea recursului, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a deciziei instanței de apel, cu pronunțarea unei noi hotărâri de menținere a hotărârii instanței de fond (f.d. 117-119, 120-122, 124-130).

În motivarea recursului, suplimentar celor indicate în cererea de chemare în judecată a menționat că instanța de apel nu a motivat și nu a ținut cont de faptul că intimata Casa Națională de Asigurări Sociale, în procedura prealabilă nu a obiectat referitor la temeiurile de recalculare a pensiei, ci a invocat ca temei de refuz doar faptul că pensia deja era stabilită chestiune care nu a fost negată de recurent.

Recurentul a notat că instanța de apel nu și-a motivat soluția sa cu referire la argumentele ce țin de stabilirea pensiei, deși cerințele formulate de recurent au fost în legătură cu calcularea pensiei.

Conform art. XI alin. (1) și (3) din Legea pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) nr. 246 din 31 iulie 2023, prezenta lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, cu excepția art. IV, V pct.1–9 și 11–16 și art. VII, care vor intra în vigoare la 01 septembrie 2023.

Recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

Din sensul normei de drept enunțate, urmează că legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale, cu excepția temeiurilor în baza cărora se vor examina recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi. Respectiv, recursul declarat de Avădăanii Iurie, reprezentat de avocatul Slisarenco Ion, a fost depus până la data intrării în vigoare a Legii pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) nr. 246 din 31 iulie 2023, și va fi examinat în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

În conformitate cu art. 244 alin. (1) din Codul administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

Potrivit art. 245 alin. (1) din Codul administrativ (în vigoare la data depunerii recursului), recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție atestă că dispozitivul deciziei instanței de apel a fost pronunțat de către Curtea de Apel Chișinău la data de 17 mai 2023, dar a fost notificat reprezentantului recurentului la data de 02 iunie 2023, prin intermediul poștei electronice (f.d. 116).

La 02 iunie 2023, prin intermediul poștei electronice, Avădăanii Iurie, reprezentat de avocatul Slisarenco Ion, a depus recurs împotriva deciziei din 17 mai 2023 a Curții de Apel Chișinău (f.d. 117-119, 120-122).

Alineatul (2) al art. 245 alin. (1) din Codul administrativ (în vigoare la data depunerii recursului), prevedea că motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție atestă că copia deciziei motivate a instanței de apel a fost notificată reprezentantului recurentului la data de 26 iulie 2023, prin intermediul poștei electronice (f.d. 123).

La 16 august 2023, Avădăanii Iurie a depus recurs motivat împotriva deciziei din 17 mai 2023 a Curții de Apel Chișinău (f.d. 124-130).

Astfel, recursul depus de Avădăanii Iurie, reprezentat de avocatul Slisarenco Ion, împotriva deciziei din 17 mai 2023 a Curții de Apel Chișinău este în termen.

Examinând temeiurile invocate în recursul depus de Avădăanii Iurie, reprezentat de avocatul Slisarenco Ion, în raport cu materialele cauzei, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție îl consideră inadmisibil, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 246 alin. (1) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă recursul este inadmisibil, completul din 3 judecători adoptă o încheiere irevocabilă. Încheierea privind inadmisibilitatea recursului, care conține sumar faptele cauzei, motivele și temeiul inadmisibilității, se publică pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție și se comunică părților.

Conform art. 246 alin. (2) din Codul administrativ, în vigoare la data depunerii recursului, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a) - f).

Din analiza prevederilor citate, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, depus până la data de 01 septembrie 2023, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate la art. 246 alin. (2) din Codul administrativ ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține cu valoare de principiu jurisprudențial, că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii.

În această ordine de idei, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevelopativ al recursului, dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate sau, după caz, hotărârile Curții de Apel ca primă instanță într-o eventuală examinare în fond și invocare ex officio a erorilor de drept.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art. 245 alin. (2) din Codul administrativ, în vigoare la data depunerii recursului. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicite admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În circumstanțele menționate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de Avădăanii Iurie, reprezentat de avocatul Slisarenco Ion.

În conformitate cu art. 230 și art. 246 din Codul administrativ, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Recursul depus de Avădăanii Iurie, reprezentat de avocatul Slisarenco Ion, se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecător

Stela Procopciuc

judecători

Diana Stănilă

Ion Malanciuc